

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoCsp/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119464668
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:6119464668.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Marty Polyákovej, v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, v zastúpení Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., pobočka kancelárie a adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, Piešťany, sídlo 1.mája 173/11, Trenčín, IČO: 47 234 679 proti žalovanej: S. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, v právnom zastúpení Advokátska kancelária Gabriel Orлік, s.r.o., so sídlom Žitavanská 20, IČO: 36 858 722, o zaplatenie sumy vo výške 3.654,94 s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 17Csp/97/2020- 153 zo dňa 19. októbra 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej sa priznáva náhrada trov konania vo výške 100%, ktoré je povinný zaplatiť žalobca. O výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497, § 499 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1,3,4, § 53 ods. 1,3,5, 9, § 565 § 100 ods. 1,2, § 103 Občianskeho zákonníka. Poukázal na obsah žaloby, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy vo výške 3.654,94 eura spolu s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 3.536,59 eura počnúc od 09.12.2018 až do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel dňa 12.11.2015 Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 4.840,00 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť v 84 pravidelných mesačných splátkach po 104,58 eur. Žalovaná sa dostala do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď úver riadne a včas nesplácala, napriek opakovaným upozorneniam dlžné splátky nedoplatila v dôsledku čoho došlo k ukončeniu zmluvy dňa 23.11.2018 a žalobca pristúpil k zosplateniu budúcich splátok úveru a žalovanú vyzval k splateniu celého zostatku úveru a dlžných splátok. Žalovaná ku dňu podania žaloby celkovo uhradila sumu 3613,24 eura a v súčasnej dobe voči žalovanej evidujú dlh vo výške 3.654,94 eur, ktorý pozostáva z istiny vo výške 48,14 eur, z úroku vo výške 118,36 eur, zo zosplatenej istiny vo výške 3.488,45 eur (táto suma predstavuje len istinu splátok po zosplatení za 37.-84).

1.2 Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 22.1.2020 pod sp. zn. 10Up/1568/2019 platobný rozkaz, voči ktorému žalovaná podala v zákonnej lehote odpor s vecným odôvodnením a z uvedeného dôvodu vec bola postúpená na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nitra. Žalovaná v odpore vzniesla námietku premlčania žalovaného nároku žalobcu. Listom zo dňa 23.11.2018 žalobca vyzval žalovanú k splateniu celého dlhu pre omeškanie splátok, pričom omeškané boli už splátky za mesiac január 2016, ktorá bola splatná dňa 15.1.2016 a za mesiac máj 2016, ktorá bola splatná dňa 15.5.2016. Premlčacia doba začala žalobcovi plynúť odo dňa splatnosti splátky, teda odo dňa 15.5.2016 a uplynula dňa 15.5.2019. Ďalej má za to, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov, nakoľko zmluva neobsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti a to dátum konečnej splatnosti, chýbajú údaje o počte

a termínoch splatnosti jednotlivých splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a informácie o poplatkoch a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadala žalobu ako nedôvodnú v plnom rozsahu zamietnuť.

1.3 Súd prvej inštancie poukázal na zistený skutkový stav, z ktorého vyplynulo, že dňa 12.11.2015 strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý bezúčelový úver v celkovej výške 4.840 eur, ktorý mala žalovaná uhrádzať splatiť v mesačnej splátke vo výške 104,58 eur po dobu 84 mesiacov. V zmluve bola ročná úroková sadzba vo výške 18,84 %, RPMN vo výške 20,07%, odplata vo výške 18,84 % priemerná RPMN vo výške 15,44%, pričom termín konečnej splatnosti bol 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15.dňa v poslednom mesiaci. Celková čiastka, ktorú mala zaplatiť predstavovala sumu vo výške 8.784,72 eura. Žalovaná bola listom zo dňa 23.11.2018 zo strany žalobcu vyzvaná k splateniu celého úveru, pričom doručenie výzvy žalobca predložil poštovým hárkom. Z výpisu konta úhrad a platieb žalovanej súd zistil, že žalovanej bol bankovým prevodom poskytnutý úver vo výške 4.840,00 eur, pričom z predmetného úveru doposiaľ uhradila celkovú čiastku vo výške 3.613,24 eura. Do omeškania sa dostala s prvou splátkou a to so splátkou č.6, splatnou dňa 15.05.2016, ďalšou splátkou č. 9 splatnou dňa 15.08.2016 a následne to boli splátky č.11,26, 29, 30, pričom dňa 23.11.2018 bola vyhlásená splatnosť predmetného úveru. Súd prvej inštancie poukázal na tvrdenie žalobcu, podľa ktorého sa žalovaná dostala do výraznejšieho omeškania s úhradou 29. mesačnej splátky, ktorej splatnosť nastala 15.4.2018, avšak uhradená bola až dňa 06.07.2018. Od tohto momentu bola žalovaná v neustálom omeškaní s tromi mesačnými splátkami. K zosplateniu zmluvy však žalobca podľa ÚZP Hl. 6 § 3 písm. a) pristúpil až 23.11.2018, kedy už bola žalovaná v omeškaní s viac ako tromi splátkami.

1.4 Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca so žalovanou uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej boli žalovanej poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazala uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach riadne a včas. Po preskúmaní predmetnej zmluvy súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná zmluva spĺňa všetky náležitosti, teda je zrozumiteľná a neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky. Spornou zostala otázka premlčania vznesená právny zástupcom žalovanej ktorý tvrdil, že premlčacia doba na zaplatenie celého zosplateného dlhu začala plynúť žalobcovi odo dňa splatnosti splátky, ktorá založila právo veriteľa - žalobcu žiadať predčasné splatenie úveru, teda odo dňa 15.05.2016 a uplynula dňa 15.05.2019. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania považoval žalobu za nedôvodnú, preto ju v celom rozsahu zamietol. Poukázal na výpis z konta platieb žalovanej, podľa ktorého sa žalovaná dostala do omeškania už so 6. splátkou splatnou dňa 15.05.2016, 9. splátkou splatnou dňa 15.08.2016 a jedenástou splátkou splatnou dňa 15.10.2016 a následne aj so splátkou 26., 29., 30. 34., 36. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná bola v omeškaní s platením splátky splatnej dňa 15.10.2016, tak podľa úverových podmienok mala úver celý splatiť, z čoho vyplýva, že týmto dňom sa stal predmetný úver splatným a v danom prípade 3-ročná premlčacia doba nezačína plynúť od zosplatenia dlhu, ale začína plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú sa stal splatným celý dlh. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie uzavrel, že premlčacia doba začala plynúť konania od 16.10.2015, teda od zročnosti nesplnenej splátky, preto premlčacia doba uplynula dňom 15.10.2019. Keďže žaloba bola na súd podaná až dňa 16.12.2019, teda po márnom uplynutí premlčacej doby, súd prvej inštancie považoval pohľadávku žalobcu za premlčanú, a preto žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná bola v konaní úspešná, súd jej priznal plnú náhradu trov konania.

2.1 Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie poukazujúc na § 365 ods. 1 písm. f) CSP, keď súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietal nesprávne posúdenie premlčania zo strany súdu prvej inštancie. Žalobca uviedol, že úver zosplatil v súlade s úverovými zmluvnými podmienkami v Hlava 6 § 3 písm. a, v znení „...ste sa oneskorili s platením aspoň dvoch splátok alebo ste sa oneskorili s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace.“ Poukázal na výpis čerpania splátok a úhrad, z ktorého vyplýva, že sa žalovaná omeškala so splátkami 29. termín splatnosti/ 15.04.2018/, 30. termín splatnosti /15.05.2018/, 31. termín splatnosti /15.06.2018/ splnila podmienku na zosplatenie úveru v súlade s úverovými zmluvnými podmienkami a oneskorila sa so splácaním aspoň dvoch splátok. Potom žalovaná splácala mimo dátumu splatnosti úveru a opäť sa oneskorila so splácaním úveru so splátkami 35. a 36. Na základe týchto skutočností bol žalobca nútený vyhlásiť zosplatenie úveru dňa 23.11.2018, čím nastala zročnosť celého dlhu v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca poukázal v tomto smere na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica v konaní č. 17Co/133/2019, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne v konaní 5CoCsp/14/2021.

2.2 Žalobca zastal názor, že na základe vyššie uvedených skutočností zosplatnil úver a žiadal predčasné splatenie úveru v intenciách zákonných ustanovení v súlade s § 53 ods.9 O. z. a § 565 O. z. čím začala plynúť 3 ročná premlčacia lehota a žalobu podal na súd včas. Podľa názoru žalobcu nie je právne posúdenie premlčacej lehoty súdom prvej inštancie správne, nakoľko pokiaľ sa dlh stal zročným celý a platí, že ak žalobca zosplatnil dlh v súlade s § 565 OZ žaloba podaná na súd dňa 16.12.2019 je podaná včas a nie je dôvod na jej zamietnutie z dôvodu premlčania žalobcovho nároku. Navrhol, aby odvolací súd zmenil predmetný rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti tak, aby žalobcovi vyhovel a zaviazal žalovaného k náhrade trov konania.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávny právny záver týkajúci sa premlčania žalovaného nároku. V odvolacom konaní hlavnou a jedinou odvolacou námietkou žalobcu bolo nesprávne posúdenie plynutia premlčacej doby, keď súd prvej inštancie dôvodil, že žalovaná sa dostala do omeškania už s platením splátky splatnej dňa 15.10.2016, a preto týmto dňom sa stal predmetný úver splatným, takže 3-ročná premlčacia doba nezačala plynúť od zosplatnenia dlhu, ale začala plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú sa stal splatným celý dlh.

6. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná v priebehu trvania jej zmluvného vzťahu so žalobcom bola niekoľkokrát v omeškaniach so splácaním, čo vyplýva aj z prehľadu splácania jednotlivých splátok. Do omeškania sa dostala už pri 6. splátke (splatnej dňa 15.05.2016), ale aj pri 9. a 11. splátke, ktoré však hneď nasledujúci mesiac doplatila. Z uvedeného dôvodu zrejme žalobca ako veriteľ nepristúpil k zosplatneniu celého úveru. Je potrebné zdôrazniť, že zosplatnenie úveru je právom veriteľa a nie jeho povinnosťou. V tomto smere je správne konštatovanie súdu prvej inštancie poukazujúce na ust. § 565 OZ, kde v poradí prvá z kumulatívnych zákonných podmienok ustanovuje, že právo na jednorazové splatenie pohľadávky bude mať veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Ak zákon vymedzuje podmienku omeškania splátky spotrebiteľa, myslí tým omeškanie v poradí prvej splátky za predpokladu, že táto nebude spotrebiteľom uhradená. Vzhľadom na povahu dikcie treba § 53 ods. 9 OZ vykladať spôsobom, že dodatočné uhradenie omeškanej splátky spotrebiteľom konzumuje právo dodávateľa na jednorazové zosplatnenie pohľadávky. Keďže zo strany veriteľa nedošlo k zosplatneniu úveru pre uvedené omeškание splátok, ktoré boli následne uhradené žalovanou, nie je možné ani konštatovať, že k premlčaniu žalovaného nároku došlo splatnosťou 11. splátky, splatnej dňa 15.10.2016.

7.1 S poukazom na nižšie uvedené aktuálne uznesenia Najvyššieho súdu SR, odvolací súd považoval odvolaciu námietku žalobcu o nesprávnom právnom posúdení premlčania súdom prvej inštancie za dôvodnú.

7.2 Najvyšší súd SR v uznesení sp.zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022 uvádza: Otázkou potom zostáva, kedy pre spotrebiteľské vzťahy, na ktoré dopadá § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba, keďže práva z týchto vzťahov sú premlčateľné. V tejto súvislosti je predovšetkým potrebné ustáliť, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), teda kedy najskôr mohol veriteľ úspešne podať žalobu na súd (R 17/2017). V tejto súvislosti najvyšší súd odkazuje na právnu doktrínu z bodu 20., z ktorej vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie (okrem iného) sleduje nie len dosiahnutie splatnosti celej pohľadávky veriteľa (dodávateľa) pri nesplnení povinností dlžníka (spotrebiteľa) riadne a včas plniť dojednané čiastkové plnenia (splátky), ale aj vylúčenie tejto možnosti, ak by bolo takéto porušenie iba krátkodobé, nepresahujúce dobu troch mesiacov odo dňa omeškania so zaplatením splátky.

Vychádzajúc z daných teoretických východísk, ako i zo znenia na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, najvyšší súd zastáva názor, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia

na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadísk vzťahujúcich sa na danú vec uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

V kontexte uvedeného najvyšší súd záverom konštatuje, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu (a tiež súdu prvej inštancie), že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplateného dlhu plyní od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie.

8. Je nesporné, že v danej veci k zosplateniu prišlo až listom žalobcu zo dňa 23.11.2018, keďže do výrazného omeškania so splácaním splatných splátok sa dostala žalovaná až v roku 2018. Ako vyplýva z výpisu čerpania splátok a úhrad, žalovaná sa omeškala so splátkami 29. /termín splatnosti 15.04.2018/, 30. /termín splatnosti 15.05.2018/, 31. /termín splatnosti 15.06.2018/ a následne zostali vôbec neuhradené splátky 32. a 33., preto bola žalovanej zaslaná výzva na úhradu omeškaných splátok zo dňa 4.9.2018, v ktorej bola upozornená na zosplatenie celého úveru, ak ihneď nedôjde k úhrade sumy 280,90 eur. Ako vyplýva z prehľadu zúčtovania platieb žalovanej žalobcom (čl. 75), žalovaná ako poslednú uhradila splátku č. 31 splatnú dňa 15.6.2018 , a to dňa 6.9.2018. Keďže ďalšia splátka č. 32 (splatnosť 15.7.2018) a nasledujúce až po splátku č. 36 (splatnú dňa 15.11.2018), zostali zo strany žalovanej neuhradené (tieto uhradila až v roku 2019), žalobca pristúpil k zosplateniu úveru listom zo dňa 23.11.2018.

9. Vzhľadom na závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu a súdom prvej inštancie zistený skutkový stav v predmetnej veci, je potrebné konštatovať, že prvou nesplatenou splátkou, ktorá vyvolala zosplatenie celého dlhu, bola splátka č. 32 splatná dňa 15.7.2018, pretože to bola prvá neuhradená splátka napriek tomu, že žalovanej bola adresovaná výzva na zaplatenie omeškaných splátok zo dňa 4.9.2018. Keďže premlčacia doba začne plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným, v danej veci začala plynúť premlčacia doba odo dňa 16.10.2018 a uplynula by 16.10.2021. Žaloba však bola podaná dňa 16.12.2019, preto je zrejmé, že nedošlo k uplynutiu premlčacej doby.

10. S poukazom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, pretože otázku premlčania žalovaného nároku je potrebné posudzovať v zmysle vyššie uvedených záverov vyplývajúcich z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. Pokiaľ ide o samotný žalovaný nárok o zaplatenie sumy 3654,94 eura s príslušenstvom, týmto sa súd prvej inštancie nezaoberal, pretože prioritne sa zaoberal námietkou premlčania. V tomto smere sa bude musieť súd prvej inštancie vysporiadať s námietkami žalovanej týkajúce sa uplatneného nároku. Ak dospeje k tomu, že žalobca má nárok na zaplatenie žalovanej sumy, posúdi tiež návrh žalovanej na zaplatenie dlžnej sumy v splátkach.

11. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie následne riadne odôvodní, pričom právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).